

Biologicals

informatie voor patiënten

Voor de behandeling van uw reumatische aandoening heeft uw reumatoloog een biological voorgeschreven.

Afhankelijk van de specifieke indicatie kan een bepaalde biological gebruikt worden in de behandeling van onder andere reumatoïde artritis, psoriatische artritis, spondylitis ankylosans of juveniele idiopathische artritis.

WERKING

Een biological is een immuun-modulerend medicijn, waarvan het effect vergelijkbaar is met dat van de klassieke basisgeneesmiddelen, maar met een meer specifieke werkzaamheid tegen bepaalde boodschapperstoffen van ons afweersysteem (cytokinen) of op bepaalde ontstekingscelpopulaties die een rol spelen bij het ziekteproces.

Biologicals doen de ontstekingsactiviteit verminderen.

Hierdoor zullen dan ook de symptomen en tekenen van uw ziekte verminderen.

De beschadiging van uw gewrichten zal afgeremd worden en uw lichamelijk functioneren zal verbeteren.

DOEL

Biologicals worden ingeschakeld wanneer klassieke basismedicijnen onvoldoende werken en/of slecht verdragen worden.

SOORTEN EN TOEDIENINGSVORMEN

Er zijn momenteel verschillende soorten biologicals (of varianten) op de markt of in ontwikkeling.

- X **Abatacept** (Orencia®) kan 1x/4 weken intraveneus worden toegediend in een dagziekenhuis, of voor bepaalde indicaties subcutaan 1x/week.
- X **Adalimumab** (Humira®) wordt 1x/2 weken subcutaan toegediend.
- X **Certolizumab pegol** (Cimzia®) subcutaan aan een startdosis van twee injecties op week 0, week 2 en week 4. Nadien volgt een onderhoudsdosis van één injectie 1x/2 weken.
- X **Etanercept** (Enbrel®) wordt 1x/week via een onderhuidse inspuiting toegediend.
- X **Golimumab** (Simponi®) 1x/4 weken.
- X **Infliximab** (Remicade®, Remsima®, Inflectra®) wordt via een infuus toegediend in een dagziekenhuis om de zes of acht weken.
- X **Rituximab** (Mabthera®) wordt in een dagziekenhuis intraveneus toegediend in twee infusen met 14 dagen tussentijd. Deze behandeling wordt afhankelijk van de ziekteactiviteit ten vroegste na zes maanden herhaald. Vaak is opnieuw behandelen echter slechts verschillende maanden later noodzakelijk.
- X **Tocilizumab** (RoActemra®) wordt eveneens via een infuus toegediend in een dagziekenhuis 1x/4 weken, of voor bepaalde indicaties subcutaan 1x/week.

De subcutane (onderhuidse) inspuitingen worden uzelf aangeleerd door de reumaverpleegkundige of kunnen door een thuisverpleegkundige gebeuren.

Afhankelijk van het type subcutane biological dat werd voorgeschreven kunt u kiezen tussen een voorgevulde injectiespuit en/of een auto-injectie pen.

De infuusbehandelingen gebeuren altijd in een (erkend) dagcentrum.

MOGELIJKE NADELIGE EFFECTEN

- Bij de onderhuidse toedieningen zijn er huidreacties, zoals roodheid, pijn, zwelling en jeuk, mogelijk ter hoogte van de toedieningsplaats.
- Tijdens of na een intraveneuze toediening kunnen er overgevoelighedsreacties optreden zoals rillingen, koorts, jeuk, huiduitslag, hoofdpijn, kortademigheid en pijn op de borst. Dat zou kunnen wijzen op een allergische reactie. Bloeddruk, pols en temperatuur worden dan ook om het half uur gemeten.
- Biologicals verminderen de afweer tegen infecties. Bij infecties of hoge koorts is het belangrijk contact op te nemen met uw huisarts of reumatoloog.
- Zelden komen stoornissen in de bloedaanmaak, leverstoornissen, hartproblemen en zenuwaandoeningen voor.

ZWANGERSCHAP EN BORSTVOEDING

Er is nog weinig bekend over de invloed van biologicals op zwangerschap en borstvoeding. U kunt best een zwangerschap vermijden en geschikte voorbehoedsmiddelen gebruiken tijdens de behandeling. Bepaalde biologicals kunnen ingenomen worden tot u zwanger bent, maar elke kinderwens wordt best tijdig met de reumatoloog besproken.

PROCEDURE

- ✓ Uw reumatoloog zal u uitleggen waarom u in aanmerking komt voor een behandeling met een biological. Er wordt onder andere rekening gehouden met het aantal pijnlijke en gezwollen gewrichten, de evolutie van mogelijke gewrichtsschade en de aard van uw huidige behandeling.
- ✓ Voor de behandeling met een biological van start kan gaan, moet u eerst een goedkeuring voor terugbetaling aanvragen bij uw ziekenfonds. Hiervoor worden onder andere een röntgenfoto genomen van de longen en een huidtest geplaatst om een actieve of vroeger doorgemaakte tuberculose uit te sluiten (screening).
- ✓ Het aanvraagformulier voor terugbetaling moet u binnenbrengen bij uw ziekenfonds. Neem na goedkeuring zo snel mogelijk opnieuw contact op voor verdere planning en afspraken.

TEGENINDICATIES VOOR HET GEBRUIK VAN EEN BIOLOGICAL

- X overgevoeligheid, allergie
- X ernstige infecties
- X tuberculose (tenzij na voorafgaande behandeling)
- X opletten met koorts, onbehaaglijk gevoel, wonden en tandproblemen
- X ernstig hartfalen

VACCINS EN REIZEN

Alleen geïnactiveerde vaccins, zoals het griepvaccin of pneumokokkenvaccin kunnen veilig toegediend worden en worden zelfs aanbevolen. Levende, verzwakte vaccins worden afgeraden. Hierdoor wordt reizen naar tropische gebieden waar veel besmettelijke ziekten voorkomen, afgeraden.

Als u voor langere tijd op vakantie gaat (> 1 week) en/of reist met het vliegtuig moet u in het bezit zijn van een reisattest voor het vervoer van uw medicatie in uw **handbagage en de hiertoe voorziene koeltas** (in geval van de subcutane biologicals).

Bij lange vliegreizen kan het interessant zijn vooraf contact op te nemen met de vliegtuigmaatschappij om te informeren naar de mogelijkheid tot bewaren van de medicatie in de koelkast van het cabinepersoneel.

AANDACHTSPUNTEN

- X Biologicals worden koel bewaard (tussen 2 en 8°C) en mogen nooit ingevroren worden. Ze worden wel toegediend op kamertemperatuur.
- X Biologicals worden niet onderling gecombineerd, maar pijnstillers en andere reumaremmers zoals Ledertrexate® (methotrexaat) kunnen verder gebruikt worden. Combinatietherapie met een klassiek antireumaticum geniet zelfs de voorkeur.
- X Het is belangrijk afspraken in verband met het toedienen van een biological strikt na te leven om vorming van antistoffen te vermijden. Als de tijd tussen twee behandelingen te lang is (> 10 weken), is de kans op een allergische reactie groter.
- X Regelmatig zal er een bloedonderzoek en een urineonderzoek gebeuren om eventuele nadelige effecten tijdig op te sporen.
- X Als u koorts hebt, u zich algemeen onwel voelt en wond- of tandproblemen hebt, meld dit dan aan de arts vóór de volgende behandeling.
- X Bij een heelkundige ingreep of tandheelkundige verzorging moeten de behandelende arts of tandarts altijd op de hoogte gesteld worden van het gebruik van biologicals.
- X Subcutane inspuitingen mogen op dezelfde dag plaatsvinden als de wekelijkse inname of toediening van Ledertrexate® (methotrexaat), maar bij voorkeur toch op een andere dag in de week (gespreide behandeling).

© maart 2015 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst reumatologie in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700061.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 34 49 00
www.uzleuven.be

Als patiënt
kunt u uw afspraken,
facturen en persoonlijke
gegevens ook online
raadplegen via **mynexuz**.
Surf naar www.mynexuz.be
voor meer informatie.

